

Správa o diskusii akademickej obce k návrhu Ročného hodnotenia vedeckého pracovníka

Vedecká rada ÚEF na svojom zasadnutí 11.7.2017 odporučila predložiť návrh hodnotenia vedeckého pracovníka opätovne na diskusiu a pripomienkovanie akademickej obci. Do následnej diskusie sa svojimi námetmi a komentármi zapojilo približne dvadsať pracovníkov ÚEF, viacerí z nich prezentovali názory a pripomienky celých oddelení, respektíve pracovných skupín ústavu.

Najskôr uvádzame pripomienky najvýraznejšie zastúpené v ohlasoch akademickej obce. Ďalšia časť správy sa pokúša o sumarizáciu ďalších pripomienok z diskusie.

Následujúca časť uvádza pripomienky podľa frekvencie ich výskytu, zoradené od najčastejších k menej častým.

1. Zaradenie Q3 a Q4 publikácií do hodnotenia

Najčastejšou pripomienkou vyskytujúcou sa v drvivej väčšine ohlasov (viac než v 90% pripomienok) bol návrh na zaradenie Q3 a Q4 publikácií do hodnotenia vedeckého pracovníka. Akademická obec zaradenie Q3 a Q4 publikácií do hodnotenia odvodzuje potrebou čo najkomplexnejšieho hodnotenia vedeckého pracovníka. Bodové hodnotenie pokrývajúce všetky karentované časopisy má zároveň prispieť k motivácii mladých vedeckých pracovníkov.

Z rovnakého dôvodu, snahy o čo najkomplexnejšie a najobjektívnejšie hodnotenie, viacerí navrhovali presnejšie modely hodnotenia. Námietky voči predkladanému hodnoteniu založenému na kvartiloch boli najmä nasledujúce

- kvartilové hodnotenie nezohľadňuje rozdiely medzi magazínmi v rámci jedného kvartilu. Príspevok v Nature má rovnaké hodnotenie ako príspevok v časopisoch s výrazne nižším IF.
- kvartilové hodnotenie prináša skoky v hodnotení medzi jednotlivými kvartilmi. Najhorší Q1 magazín a najlepší Q2 magazín majú veľmi podobnú kvalitu, ale ich bodovanie sa skokovo líši.

Okrem kvartilovej koncepcie hodnotenia bola ako problematická pripomienkovaná aj schéma delenia bodovania do dvoch kategórií. Do kategórie delenej počtom autorov z ústavu a druhej kategórie delenej celkovým počtom autorov. Prvá kategória je pripomienkovaná ako problematická, keďže umožňuje získať body za, citujeme z pripomienok *“vykazovanie práce iných ako svojej”*. Napríklad za Q1 článok s desiatimi autormi a jedným spoluautorom z ÚEF získa autor z ÚEF 55 bodov, pričom jeho podiel na tvorbe článku nemusí byť 55 percentný.

Najčastejšie navrhovaným alternatívnym systémom hodnotenia bolo hodnotenie založené na váhe IF/medián oblasti.

S ohľadom na možnosť prispôsobenia modelu hodnotenia na podporu špičkových publikácií bol navrhnutý percentilový model umožňujúci škálovanie rozdielov v bodovaní výsledkov medzi rôzne kvalitnými magazínmi. Model poskytuje „spojité“ hodnotenie bez skokov medzi jednotlivými kvartilmi. Model navrhol Jozef Marek a jeho popis prikkladáme v Prílohe č.1.

Model hodnotenia navrhujúci bodovanie publikácií podľa kategorizácie v smernici EPCA (používame ho aj pri vykazovaní publikácií v systéme ELVYS) vypracovali Mária Zentková a Martina Koneracká.

Zároveň doň zahrnuli sériu položiek, ktoré navrhujú doplniť do hodnotenia. Model prikladáme v Prílohe č. 2.

2. Hodnotenie posterov na konferenciách

V návrhu hodnotenia je bodové hodnotenie za konferenčný poster (kategória 2 v hodnotiacom dotazníku) na úrovni 0 bodov. Druhou najčastejšou pripomienkou akademickej obce bol návrh na navýšenie tohto hodnotenia. Argumentom je komplexné hodnotenie, v rámci ktorého každá výrazne čas berúca odborná aktivita má byť hodnotená nenulovým počtom bodov.

3. Pridanie bodového hodnotenia za účasť na príprave a písaní veľkých projektov

Príprava podaní projektov H2020, či veľkých projektov všeobecne, si vyžaduje veľké množstvo práce a úsilia porovnateľnej s písaním článku. V niektorých grantových schémach sú aj viacnásobné podania neúspešné. Citujúc z pripomienok *„Neúspešnosť a naviac aj prehliadanie úsilia by mohlo viesť k rezignácii už v procese prípravy“*.

4. Bodovanie patentov

Častou pripomienkou bola zmena bodovania a modelu hodnotenia patentov. Bodové ohodnotenie na úrovni 500 bodov za udelený grant, čo je 5 násobok bodového ohodnotenia za Q1 článok, je podľa väčšiny pripomienok privysoké. Riešením by bolo rozdelenie hodnotenia na body za udelenie grantu a na body za finančné prostriedky, ktoré na ústav prídu za využívanie patentu (za predaj alebo podiel z licencií), napríklad na úrovni 100 bodov za pridelenie grantu a 1 bod za každých začatých 1000 EUR, ktoré ÚEF z patentu získa. Bodovanie by mohlo byť rozdielne pri medzinárodnom a domácom patente.

5. Doplniť do návrhu na čo a akým spôsobom bude hodnotenie použité

Akademická obec požadovala doplnenie informácie, aké budú dôsledky a výstupy vypracovaného bodového hodnotenia. V súvislosti s tým bolo požadované upresnenie doby hodnotenia a častokrát sa v pripomienkach vyskytla námietka, že konzekvencie z hodnotenia nemajú byť založené na ročnom hodnotení, ale na dlhšom, napríklad dvoj alebo trojročnom časovom okne.

6. Vedenie grantov – hodnotenie za získané prostriedky

Pravdepodobne najkontroverzejším sa ukázal návrh na bodové hodnotenie za Vedenie grantov (položka 3. návrhu hodnotiaceho formulára) s 1 bodom za každých začatých 1000 EUR grantu. Za všetky uvedme citácie z dvoch pripomienok, prvá vznikla po konzultácii Mariána Sedláka s právnikom. Citujúc z prvej pripomienky *„Udeľovať body za peniaze má význam vtedy ak ide o zarobené/vyrobené peniaze (hospodárskou činnosťou, nejakými platenými expertízami, predajom licencie a pod.), nie o klasické grantové peniaze kde ich vyrobil niekto iný (daňový poplatník) a my ich míňame, nie vyrábame. Teda sú nie výstupom našej práce ale nákladmi na našu prácu.“*

Druhá pripomienka poukazuje na rôznosť grantových schém a rovnakého navrhovaného hodnotenia

„Výška pridelených peňazí sa pri rôznych projektoch odvíja od rôznych kritérií, preto rovnaké kritérium nie je správne“.

7. Knižné monografie a kapitoly v knihe

V bode 1.1. hodnotiaceho dotazníka by mali byť bodované len tie monografie, ktoré sú vydané v renomovaných vydavateľstvách. Bodovanie by malo byť závislé od rozsahu monografie a kapitoly v knihe, napríklad 20 bodov za každý autorský hárok.

8. Hodnotenie pozvaných prednášok

Hodnotenie pozvaných prednášok je príliš vysoké. Pozvané prednášky navyše nevieme porovnať, pri konferenciách neexistuje žiadne IF či kvartilové hodnotenie. V posledných rokoch navyše rastie počet predátorských konferencií.

Ďalšie pripomienky, návrhy a komentáre uvádzame v skrátenej forme:

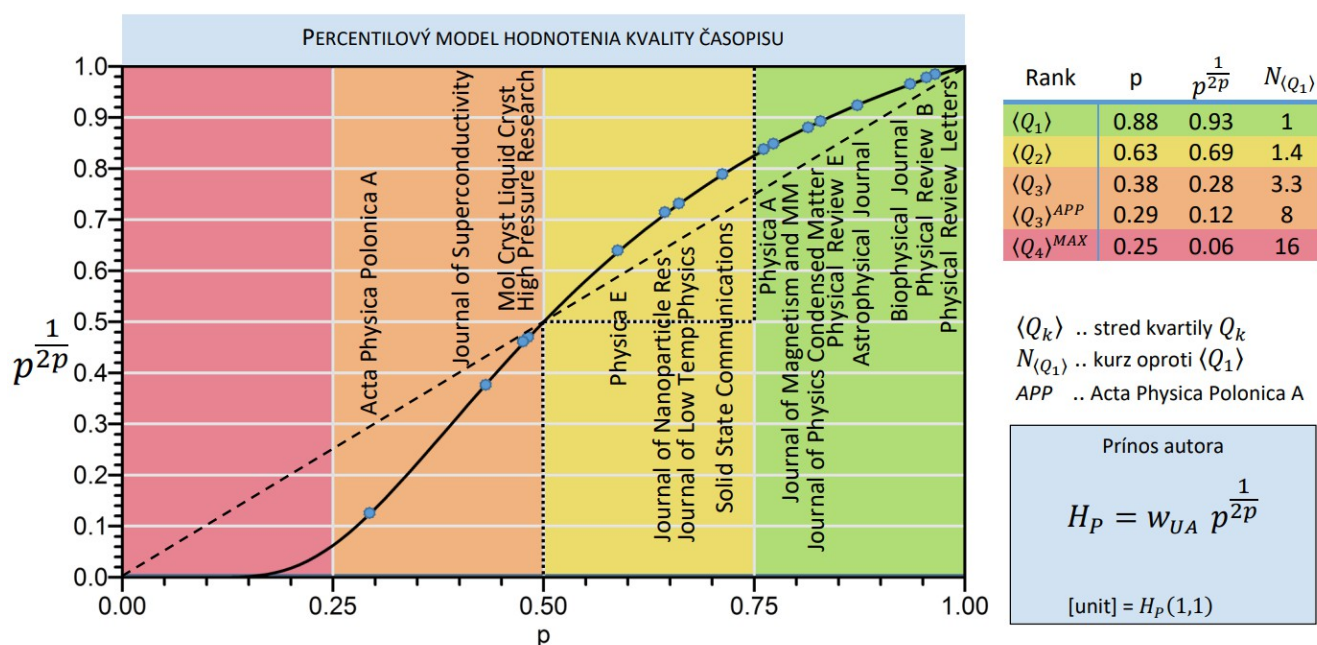
- Hodnotenie by nemalo byť retroaktívne. Pravidlá musia byť jasne stanovené pred začiatkom hodnotiaceho obdobia (opäť odporúčanie právnika).
- Slovné hodnotenie vedúceho skupiny/vedúceho oddelenia. Vybrať, respektíve ujasniť, či majú dodať hodnotenie obaja alebo len jeden z nich.
- Prepočty na publikácie a citácie robiť nie na počet pracovníkov ÚEF, ale na počet úväzkov na ÚEF.
- Medzi motivačné konzekvencie hodnotenia zaradiť, aby boli vedúci vedeckí pracovníci atestovaní každých ~5 rokov.
- Do bodovania by mal byť zahrnutý aktívny podiel pracovníka na výstavbe nových laboratórií a budovaní infraštruktúry.
- Pozvaná prednáška by mala byť ohodnotená nejakým (menším) počtom bodov aj v prípade, že ju prezentuje spoluautor.
- Do bodovania by mala byť zahrnutá aj príprava a účasť na krátkodobých medzinárodných projektoch v spolupráci s DESY, ILL, JINR, PSI atď. (hlavný proposer, co-proposer a pod.).
- Pridanie “ŠF” Štrukturálnych fondov do dotazníka do bodu 3. Vedenie grantov “50% zodpovedný riešiteľ, 25% projektový manažér, 25% riešiteľia.
- Pridanie “Zoznam podaných projektov” ako nebodovaného kritéria.
- V bode 5. za konzultanta PhD práce – znížiť hodnotenie na polovicu bodov.
- V bode 6. rozdeliť recenznú činnosť na kvartily “Q1:X, Q2:Y, Q3:Z, Q4:W”, X,Y,Z,W – počet recenzí.
- V bode 1.5.1 Počet citácií za pred-predchádzajúci rok: 2 body citácia.
- V bode 3. pridať položku “Podaný grant” a hodnotiť počtom bodov N/10, kde N je číslo z položiek 3.1. až 3.3.. Počítať nie “každých započatých 1000 EUR projektu” ale “každých požadovaných 1000 EUR projektu”.
- Pedagogická činnosť: Mala by sa bodovať len pedagogická činnosť vykonávaná v rámci pracovnej zmluvy s ÚEF SAV.

- Získanie bilaterálneho alebo multilaterálneho projektu APVV je náročnejšie ako získanie MAD. To by sa malo v hodnotení zohľadniť.
- V rámci pedagogickej činnosti, by bolo dobré rozlíšiť či sa jedná o vedenie cvičení/seminárov alebo prednášok/kurzov. Náročnosť je rôzna.
- V rámci recenzných konaní chýbajú hodnotenia PhD., habilitačných, DrSc. prác. Chýba členstvo v edičných radách (nie len recenzent, ale aj editor v časopise). Tiež chýba bod dosiahnutie vyššieho vedeckého stupňa: doc., DrSc., Prof.. Je to kritérium, ktoré sa hodnotí medzi pracoviskami, a príprava si vyžaduje veľa času, ktorý nie je možné venovať výskumu a publikovaniu.
- V hodnotení chýba organizovanie konferencií pod hlavičkou UEF SAV.
- Pripomienka kladie otázku „Prečo sú hodnotení len vedeckí pracovníci?“ Chýba hodnotenie netvorivých pracovníkov.

V závere uvedme, že sa často vyskytovala aj súhrnná námietka proti bodovaniu vedeckej práce. Konkrétnejšie námietka voči zavedeniu bodovania do hodnotiaceho dotazníka. Viacerí pracovníci ústavu to považujú za nedôstojné a z ich pohľadu aj nekomplexné hodnotenie vedeckej práce.

Zapísal: Pavol Bobík, 17. septembra 2017

Príloha 1. Návrh Percentilového modelu hodnotenia

w_A .. podiel autora (0, 1) ktorý určuje korešpondenčný autor (UEF autori + podiel všetkých externých = 1)

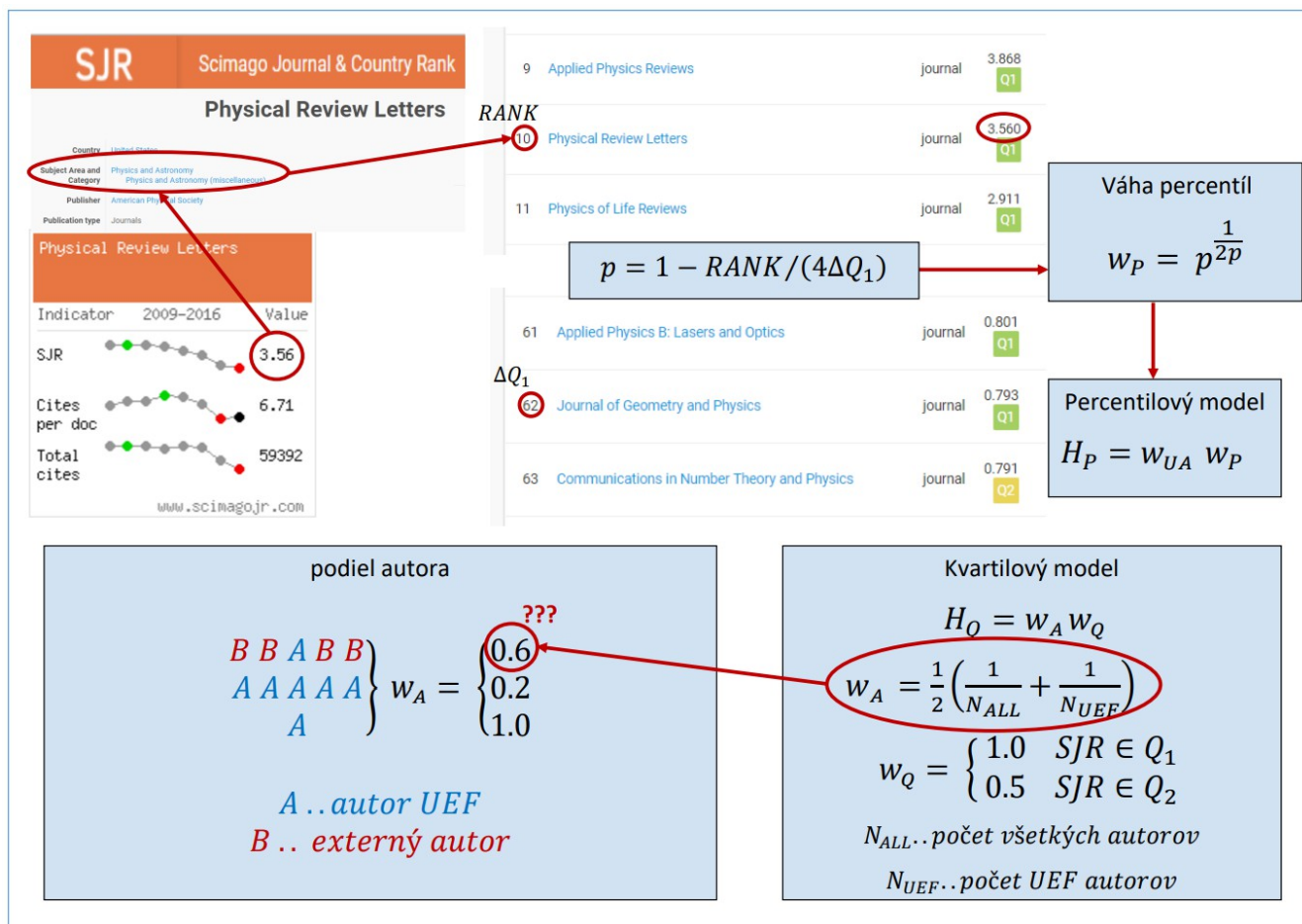
w_{UA} .. podiel autora prepočítaný na pracovný úväzok u_A autora ($w_{UA} = w_A / u_A$)

p .. percentily časopisu $p = 1 - RANK / (4\Delta Q_1)$

$RANK$.. poloha časopisu v SCIMAGO databáze časopisov (poradové číslo)

ΔQ_1 .. šírka prvej kvartily (poradové číslo posledného časopisu prvej kvartily)

Exponent $\frac{1}{2p}$ zvyhodňuje vyššie percentily (napr. **Act Phys Pol A** bude mať 8 krát menšie ohodnotenie ako priemerný Q_1 časopis)

Metodika výpočtu z dát databázy Scimago. Porovnanie percentilového s navrhnutým kvartilovým modelom.

UEF SAV

Excelentné výstupy :

Ročné hodnotenie vedeckého pracovníka - metodika hodnotenia

UEF SAV

Projekt v Pracovník: XY		Hodnotenie :	Od: #####	Do: #####
Pracovný úväzok [percenta]: 100		FTE:		
2. Výstupy do spoločenskej praxe 0.35			Body	
		Váhy	Počet/FTE	Body
AGJ	Medzinárodný patent	40	0	0
AGJ	Domáci patent	20	0	0
POPULARIZAČNÉ AKTIVITY				
Popularizácia -organizátor akcie				
Popularizátor -účastník akcie				
Popularizačná publikácia				
PEDAGOGICKÁ ČINNOSŤ				
Počet vedených PhD prác (školiteľ a konzultant)				
Počet vedených Mgr a Ing. prác(školiteľ a konzultant)				
Počet vedených Bc prác (školiteľ a konzultant)				
Prednášky na Bc., Mgr, ing., Phd štúdiu (v hodinách)				
Vydanie skript , učebných textov				
EXPERTÍZY, MERANIA				
Zákazka pre priemysel /napr. X bodov za 1000Eur.../				
INÉ AKTIVITY				
Členstvo a práca v komisiách				
Recenzie CC článkov				
Recenzie iné				
Posudzovanie projektov, grantov , doktorských prác				
obhajoba doktorandskej práce				
obhajoba DrSc			0	0
obhajoba docentúry				
obhajoba profesúry				
organizovanie konferencie				
iné aktivity prospešné pre chod ústavu				
			Spolu	0
Minimálne kritérium :		Počet bodov na plný úväzok: - -> #####		
Splnil	Min. počet bodov 1,5			